

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Освітньо-професійна програма
Середня освіта (Українська мова і література, світова література)

(освітньо-професійна / освітньо-наукова) (назва програми)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий))

Галузь знань **A Освіта**

(код, назва галузі)

Спеціальність **A4 Середня освіта**

(шифр, назва спеціальності)

Предметна спеціальність **A4.01 Середня освіта (Українська мова і література)**

(назва спеціалізації/предметної спеціальності)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

«__» _____ 2026 року,

протокол № ____

Введено в дію з 2026/2027 навчального року

наказом від _____ 2025 р. № _____

Проректор з науково-педагогічної роботи

Лілія ГРИНЕВИЧ

ХАРКІВ - 2026

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Освітню програму розглянуто та схвалено:

1. Науково-методична рада Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
протокол № __ від «__» _____ 2026 р.

Голова науково-методичної ради _____ Борис САМОРОДОВ

2. Вчена рада філологічного факультету:

протокол № __ від «__» _____ 2026 р.

Голова Вченої ради факультету _____ Євгенія ЧЕКАРЕВА

3. Науково-методична комісія філологічного факультету:

протокол № __ від «__» _____ 2026 р.

Голова науково-методичної комісії
філологічного факультету _____ Марія БОБРО

4. Кафедра української мови:

протокол № __ від «__» _____ 2026 р.

В.о. завідувача кафедри
кандидат філол. наук, доцент _____ Софія БУТКО

5. Кафедра історії української літератури:

протокол № __ від «__» _____ 2026 р.

Завідувач кафедри
доктор філол. наук, доцент _____ Олена МАТУШЕК

Преамбула

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи, гарант програми: ТРОФИМЕНКО Тетяна Михайлівна	Доцент кафедри історії української літератури	Кандидат філологічних наук
Члени робочої групи:		
МАТУШЕК Олена Юріївна	Завідувач кафедри історії української літератури	Доктор філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури
ГУРОВА Оксана Модестівна	Доцент кафедри української мови	Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови
ТЕЛЕХОВА Олександра Петрівна	Доцент кафедри історії української літератури	Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії української літератури
КРАВЕЦЬ Олена Миколаївна	Завідувач кафедри зарубіжної літератури та класичної філології	Кандидат філологічних наук
ГОЛОВАТЕНКО Тетяна Юріївна	доцент ЗВО кафедри інтеграції та трансформації шкільної освіти ННІ «Академія вчительства»	доктор філософії зі спеціальності 01 Освіта/ Педагогіка

До оновлення програми залучені представники стейкхолдерів:

При розробці проєкту Програми враховані такі документи:

1. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджено наказом № 1225 від 29.08.2024 р.). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
2. Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017 № 2145-VIII). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Про вищу освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII (зі змінами). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Концепція розвитку педагогічної освіти (затверджена наказом № 776 Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р.) URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osvit>
5. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#n5>; <https://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=6b52f95a-3fb6-43a2-b061-505aabc89813&tag=KlasifikatorProfesii>.
7. Зміни до Національного класифікатору "Класифікатор професій" ДК 003:2010: Наказ Мінекономіки від 18.08.2020 № 1574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1574915-20#Text>.
8. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

Рецензії:

1. Профіль освітньої програми
Середня освіта (Українська мова і література, світова література)
за предметною спеціальністю А 4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна філологічний факультет
Офіційна назва програми	Середня освіта (українська мова і література, світова література) Secondary Education (Ukrainian Language and Literature, World Literature)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Кваліфікація, що присвоюється	Бакалавр освіти, Середня освіта (Українська мова і література), Середня освіта (Українська мова і література, світова література) Професійна кваліфікація: вчитель-бакалавр за спеціальністю А4 Середня освіта, спеціалізація А4.01 Середня освіта (Українська мова і література), освітня програма – Середня освіта (Українська мова і література та світова література), 6 рівень НРК
Тип диплому та обсяг освітньої програми	диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, Термін навчання 4 роки.
Наявність акредитації	-
Передумови	Для здобуття освітнього рівня «бакалавр» можуть вступати особи, що здобули повну загальну середню освіту або освітній рівень «молодший бакалавр», що засвідчено свідоцтвом про повну загальну середню освіту або дипломом молодшого бакалавра. Для підтвердження своїх результатів навчання особи, що вступають на навчання за освітніми програмами певної спеціальності з підготовки бакалаврів, подають сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти з конкурсних предметів відповідно до умов і правил прийому.
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://philology.karazin.ua/navchalni-plany-26-27/
2. Мета освітньої програми	
Мета програми	<p>Забезпечення теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули базових фахових знань для виконання професійних обов'язків і завдань в царині української філології, педагогіки та методики середньої освіти. Можливість продовжити навчання за програмою магістра.</p> <p>Завдання ОПП – формувати загальні та фахові компетентності здобувачів для забезпечення підготовки кадрів високої кваліфікації для здійснення філологічного консультування у сфері освіти й викладання філологічних дисциплін в закладах середньої освіти.</p> <p>Цілі ОПП відповідають «Стратегічним цілям і намірам Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна до 2030 р.» та «Стратегічному плану філологічного факультету до 2030 р.» щодо формування моделі університетського випускника з органічним поєднанням професійних, соціальних, підприємницьких, мовних та комп'ютерних компетентностей..</p>
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область	<p>A Освіта A4 Середня освіта A4.01 Середня освіта (Українська мова і література).</p> <p>Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах середньої освіти (за предметною спеціальністю).</p> <p>Цілі навчання: формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу середньої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, наукові концепції та принципи фундаментальних і прикладних наук галузі, достатні для формування предметних компетентностей за відповідними спеціальностями, теоретичні основи наук про освіту, загальної і вікової психології, методики навчання (за спеціальностями) у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, методи відповідних наук, освітні технології та методики формування компетентностей за відповідними спеціальностями в закладах загальної середньої освіти, моніторинг педагогічної діяльності, інформаційно_комунікаційні технології.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-</p>

	<p>комунікаційне обладнання для освітнього процесу; спеціалізоване лабораторне та технологічне обладнання і програмне забезпечення; бібліотечні ресурси та технології; бази для проведення навчальних і виробничих практик (за договорами про співпрацю).</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації/предметної спеціальності	<p>Базова вища освіта в галузі знань «Освіта» зі спеціальності «Середня освіта» з предметної спеціальності «Українська мова і література».</p> <p>Ключові слова: вчитель, українська мова, українська література, світова література.</p>
Особливості програми	<p>Програма оптимально поєднує теоретичний, практичний, методичний і методологічний матеріал з предметної області. Зорієнтована на сполучення освітніх компетентностей, які, з одного боку, забезпечують конкурентоздатність випускників на сучасному ринку праці, а з другого, – дають ґрунтовну наукову підготовку для продовження навчання на рівні магістра й проведення прикладних досліджень.</p> <p>Педагогічна практика проводиться на базі ЗОШ, гімназій та ліцеїв міста. Вимогою до баз практики є наявність відповідного рівня навчального закладу (перевага надається закладам з наявністю у штаті досвідченого педагогічного складу, а також відповідного методичного та технічного забезпечення навчального процесу).</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Сферою діяльності випускників, які отримали диплом бакалавра-педагога зі спеціальності А 4.01 Середня освіта (Українська мова і література), є педагогічна діяльність у закладах загальної та спеціалізованої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти, міжшкільних ресурсних центрах (міжшкільних навчально-виробничих комбінатах), установах та організаціях у сфері освіти.</p> <p>Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи (відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 та Закону України «Про освіту» (прийнятий від 05.09.2017, набрав чинності 28.09.2017)).</p> <p>Згідно з Національним класифікатором України (Класифікатор професій ДК 003:2010 чинний, зі змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства економіки України від 13.12.2024 р.) особи, які здобули ступінь бакалавра за освітньою програмою, можуть займати первинні посади:</p> <p>2320 – Вчитель закладу загальної середньої освіти (вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури).</p>
Подальше навчання	Бакалавр зі спеціальності А4 «Середня освіта», предметна

	спеціальність А4.01 «Українська мова і література», може підвищувати свій науковий рівень у магістратурі закладів вищої освіти України та за кордоном.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Основні підходи, методи та технології, які передбачені програмою, це – студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання на основі педагогічної та навчальних практик.
Оцінювання	100-бальна (рейтингова) шкала ЄКТС, національна чотирирівнева шкала “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно” та дворівнева шкала “зараховано” та “незараховано” є базовими при здійсненні оцінювання. В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру (контрольні роботи, індивідуальні завдання, реферати, тести, усні презентації, практичні заняття, есе, звіти з практики та ін.), підсумковий семестровий (іспити, заліки, захисти курсових робіт), відтермінований контроль, атестація здобувачів вищої освіти (атестаційні іспити).
6. Програмні компетентності	
Загальні вимоги до якостей випускника філологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна як соціальної особистості відображають гуманістичну спрямованість змісту освіти, головною метою якої є всебічний розвиток особистості, ефективна комунікація різними мовами, залучення до досягнень світової культури, формування моральних та естетичних цінностей, активна участь у реалізації ідей людського розвитку.	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу), педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

	<p>ЗК 3. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>ЗК 10. Здатність вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку та самовдосконалення, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ЗК 11. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.</p>
<p>Фахові компетентності</p>	<p>ФК 1. Мовно-комунікативна компетентність, що передбачає здатність забезпечувати навчання української мови та літератури державною мовою, з урахуванням особливостей мовного середовища, спілкуватися іноземною мовою у професійному контексті, і сприяти розвитку мовно-комунікативних умінь та навичок здобувачів освіти в умовах невизначеності.</p> <p>ФК 2. Предметно-методична компетентність, що передбачає здатність моделювати зміст освіти в освітніх галузях української мови та літератури відповідно до державних стандартів, формувати й розвивати ключові компетентності та наскрізні вміння, здійснювати інтегроване навчання, обирати та застосовувати сучасні методики й технології навчання, а також формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти в умовах невизначеності.</p> <p>ФК 3. Інформаційно-цифрова компетентність, що передбачає здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, критично оцінювати та оперувати інформацією в професійній діяльності, ефективно використовувати наявні та створювати нові електронні ресурси, а також застосовувати цифрові технології при навчанні української мови та літератури в освітньому процесі в умовах невизначеності.</p> <p>ФК 4. Психологічна компетентність, що передбачає здатність враховувати вікові та індивідуальні особливості здобувачів освіти, їх психоемоційний стан, використовувати стратегії для розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності, формувати мотивацію та організувати пізнавальну діяльність, а також створювати спільноту, де поважають і враховують права кожного.</p> <p>ФК 5. Емоційно-етична компетентність, що передбачає здатність усвідомлювати свої емоції та потреби, а також емоційний стан інших учасників освітнього процесу, ефективно управляти власними емоціями, взаємодіяти конструктивно й безпечно з учасниками освітнього процесу та розуміти взаємозалежність людей і систем у глобальному</p>

світі.

ФК 6. Компетентність педагогічного партнерства, що передбачає здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на принципах партнерства, а також ефективної роботи в команді з іншими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК 7. Інклюзивна компетентність, що передбачає здатність створювати умови для функціонування інклюзивного освітнього середовища при опануванні української мови та літератури, надавати педагогічну підтримку особам з особливими освітніми потребами та забезпечувати сприятливі умови в освітньому середовищі для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей.

ФК 8. Здоров'язбережувальна компетентність, що передбачає здатність організовувати безпечно освітнє середовище, застосовувати здоров'язбережувальні технології, проводити профілактично-просвітницьку роботу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати культуру здорового та безпечного способу життя серед здобувачів освіти, підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності та надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ФК 9. Прогностична компетентність, що передбачає здатність прогнозувати результати освітнього процесу у межах освітніх галузей української мови та літератури та ефективно планувати його в умовах невизначеності.

ФК 10. Організаційна компетентність, що передбачає здатність організовувати процес навчання у межах освітніх галузей української мови та літератури, виховувати та розвивати здобувачів освіти, а також організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності, створюючи відповідні осередки для їхнього розвитку в умовах невизначеності.

ФК 11. Оцінювально-аналітична компетентність, що передбачає здатність оцінювати та аналізувати результати навчання здобувачів освіти з урахуванням специфіки математичної та інформатичної освітніх галузей, а також формувати в них здатність до самооцінювання і взаємооцінювання навчальних досягнень в умовах невизначеності.

ФК 12. Здатність до навчання впродовж життя, що передбачає здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку.

ФК 13. Професійна (філологічна) компетентність.
Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної та філологічної наук у процесі викладання української мови і літератури та зарубіжної літератури, визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-

	<p>експресивну та інші функції мови, виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.</p>
<p align="center">7. Програмні результати навчання</p>	
	<p>ПРН 1. Здатність до міжособистісного спілкування державною та іноземною мовами у професійному колі; здатність забезпечувати розвиток мовно-комунікативних навичок здобувачів освіти державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 2. Моделювати зміст освіти з освітніх галузей українська мова і література та зарубіжна література відповідно до державних стандартів, інтегруючи сучасні методики та технології навчання для формування ключових компетентностей і ціннісних ставлень здобувачів освіти в умовах невизначеності освітнього процесу, розв'язуючи складні завдання, що виникають у процесі адаптації до змін.</p> <p>ПРН 3. Орієнтуватися в інформаційному просторі, критично оцінювати та використовувати інформацію, демонструючи медійно-інформаційну грамотність та цифрову компетентність для ефективного вирішення професійних завдань та навчання української мови і літератури та зарубіжної літератури, зокрема в умовах невизначеності.</p> <p>ПРН 4. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво особистісним розвитком здобувачів освіти із урахуванням їх психоемоційного стану.</p> <p>ПРН 5. Управляти власними емоціями, враховувати стан інших і вибудовувати безпечну, етичну взаємодію в освітньому середовищі.</p> <p>ПРН 6. Вибудовувати партнерську взаємодію із здобувачами освіти, батьками та командою фахівців для ефективного навчання й підтримки всіх учасників освітнього процесу в умовах невизначеності освітнього процесу.</p> <p>ПРН 7. Забезпечувати інклюзивне освітнє середовище, враховуючи індивідуальні потреби всіх здобувачів освіти при опануванні галузей української мови та літератури, застосовуючи інноваційні підходи та методи для створення рівних можливостей для кожного учасника освітнього процесу.</p> <p>ПРН 8. Створювати безпечне освітнє середовище, формувати культуру здорового способу життя та підтримувати власне фізичне й психоемоційне благополуччя.</p> <p>ПРН 9. Прогнозувати результати освітнього процесу у межах освітніх галузей українська мова і література та зарубіжна література та ефективно його планувати, застосовуючи стратегії адаптації до змінюваних умов та невизначеності</p>

	<p>освітнього середовища.</p> <p>ПРН 10. Організовувати освітній процес та різні форми діяльності у межах освітніх галузей українська мова і література та зарубіжна література для розвитку здобувачів освіти.</p> <p>ПРН 11. Оцінювати результати навчання та формувати у здобувачів освіти навички самооцінювання і взаємооцінювання.</p> <p>ПРН 12. Здійснювати постійний професійний розвиток та підтримку колег у розв'язанні професійних завдань в умовах постійних змін.</p> <p>ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).</p> <p>ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПРН 15. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПРН 16. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ПРН 17. Розуміти провідну роль української мови й літератури для формування ціннісних орієнтирів і картини світу людини, визначати роль своєї мови й літератури у слов'янському й світовому контексті.</p> <p>ПРН 18. Мати мовну ерудицію, володіти засобами переконання аудиторії, застосовувати педагогічну майстерність і знання з методики викладання для роботи в середніх навчальних закладах.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>Освітній процес забезпечують: доктори філологічних наук, професори, кандидати філологічних та педагогічних та наук, доценти, старші викладачі.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники регулярно проходять стажування як в Україні, так і поза її межами.</p>
<p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів та аудиторій, основний перелік яких уключає: кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчальні аудиторії, що створюють умови для набуття студентами спеціальних</p>

	компетентностей зі спеціальності А14 «Середня освіта», предметної спеціальності А14.01 Середня освіта (Українська мова і література).
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	<p>офіційний сайт ХНУ імені В. Н. Каразіна: https://karazin.ua/</p> <ul style="list-style-type: none"> - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - офіційна сторінка кафедри української мови: http://philology.karazin.ua/category/ukrainian-language-department/ - офіційна сторінка кафедри історії української літератури: http://philology.karazin.ua/category/department-of-history-of-ukrainian-literature/ - електронна бібліотека http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/ електронний архів http://dspace.univer.kharkov.ua/?locale=uk - навчально-методичні комплекси дисциплін - дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін http://philology.karazin.ua/category/education_science/ - програми практик: http://philology.karazin.ua/category/education_science/
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Може бути реалізована на основі двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та університетами України (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди).
Міжнародна кредитна мобільність	У межах програми ЄС Еразмус+ та на основі спільних договорів між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та університетами-партнерами (Варшавський Університет).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Громадяни інших держав приймаються на навчання на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів.
10. Система внутрішнього забезпечення якості освіти	
Принципи системи внутрішнього	Принципи та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти у Харківському національному університеті імені

<p>забезпечення якості освіти</p>	<p>В. Н. Каразіна:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування в університеті культури якості: у процесі викладання й навчання всі учасники керуються суспільними цінностями, університетськими традиціями й правилами, нормативними документами й стандартами; • постійна праця групи забезпечення над підвищенням фахового рівня; • удосконалення матеріально-технічної бази, впровадження новітніх інформаційних технологій для ефективного викладання й навчання; • коригування якості освіти й організації навчання через регулярні опитування здобувачів і випускників, роботодавців, викладачів та ін.; • періодичний перегляд освітніх програм з урахуванням стандартів і правил забезпечення якості в українському та європейському просторі вищої освіти; • відкритість інформації щодо документів з організації освітнього процесу (ОПП, ОНП, робочі програми, навчально-методичні комплекси й т. ін.) на сайті факультету, що уможлиблює їх публічне обговорення і, як наслідок, періодичний перегляд відповідно до зауважень стейкхолдерів; • узгодження процесу й результатів навчання з потребами ринку праці; • реалізація заходів із запобігання академічної недоброчесності, забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання результатів навчання й атестації здобувачів; • створення атмосфери довіри між студентом і викладачем, можливості ведення конструктивного діалогу між усіма учасниками освітнього процесу задля вирішення спільних проблем.
<p>Запобігання та виявлення академічного плагіату</p>	<p>Університет наполягає на дотриманні етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання та викладання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • посиланні на джерела інформації; • дотриманні норм законодавства про авторське право і суміжні права; • наданні достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, навчальну й наукову діяльність; • контролі за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; • об'єктивному оцінюванні результатів навчання; • самостійному виконанні всіх видів контролю знань. <p>Університет застерігає від порушення норм академічної доброчесності, що виражається у академічному плагіаті, самоплагіаті, фабрикації, фальсифікації, списуванні, обмані, хабарництві, необ'єктивному оцінюванні й т. ін.</p>

	<p>Університет прагне запобігти фактам академічної недоброчесності, але, за умови їх виявлення, студенти й науково-педагогічні працівники бути притягнені до відповідальності згідно з чинним законодавством і нормативними документами.</p> <p>Процедура проведення перевірки текстів наукових праць, навчальних видань працівників та здобувачів вищої освіти, а також кваліфікаційних робіт студентів університету відбувається за допомогою антиплагиатної інтернет-системи Strikeplagiarism.com (власність компанії Plagiat.pl). Вона регламентована «Порядком проведення перевірки наукових праць, навчальних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів».</p>
--	--

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Ця ОПП передбачає наступні види дисциплін: обов'язкові та дисципліни за вибором студента, а також такі цикли підготовки:

- загальної підготовки,
- професійної підготовки.

В таблиці 1 представлений розподіл змісту ОПП з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС за обов'язковими дисциплінами та дисциплінами вибору студентів.

Таблиця 1

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія	3	іспит
ОК 2.	Іноземна мова з фахом	12	іспит
ОК 3.	Історія України: цивілізаційний вимір	3	іспит
Цикл професійної підготовки			
ОК 4.	Вступ до фаху	3	залік
ОК 5.	Вступ до мовознавства та літературознавства	6	іспит
ОК 6.	Інноваційні цифрові технології в освіті	3	залік
ОК 7.	Сучасна українська мова	27	залік, іспит
ОК 8.	Історія української літератури від давнини до ХХ століття	23	залік, іспит
ОК 9.	Історія української літератури ХХ – ХХІ століття	6	іспит
ОК 10.	Педагогіка	6	іспит

ОК 11	Старослов'янська мова	3	іспит
ОК 12	Психологія	4	залік
ОК 13	Застосування травма-інформованого підходу в умовах невизначеності	3	залік
ОК 14	Інклюзивна освіта	3	залік
ОК 15	Орфографічний практикум	3	залік
ОК 16	Історія світової літератури	19	залік, іспит
ОК 17.	Моніторинг та оцінювання освітньої діяльності	3	залік
ОК 18.	Усна народна творчість	5	іспит
ОК 19	Історія української літературної критики	3	іспит
ОК 20	Методика викладання української мови і літератури	6	залік
ОК 21	Освітня політика в сфері ПЗСО	3	залік
ОК 22	Ознайомлювальна педагогічна практика	5	залік
ОК 23	Виховна практика	5	залік
ОК 24	Педагогічна практика (навчальна)	5	залік
ОК 25	Педагогічна практика («Нова українська школа»)	6	залік
ОК 26	Педагогічна практика	9	залік
ОК 27	Курсова робота	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів (дисциплін)		180	
Вибіркові компоненти ОП*			
<i>Вибіркові загальноуніверситетські освітні компоненти</i>			
ВК 1	Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки/ Домедична допомога та ментальне здоров'я*	3	залік
ВК 2	Загальноуніверситетська вибіркова дисципліна	3	залік
ВК 3	Загальноуніверситетська вибіркова дисципліна	3	залік
ВК 4	Загальноуніверситетська вибіркова дисципліна	3	залік
<i>Вибіркові фахові (спеціальні, предметні) освітні компоненти</i>			
ВК 5	Дисципліна на вибір 1	6	залік
ВК 6	Дисципліна на вибір 2	6	залік
ВК 7	Дисципліна на вибір 3	3	залік
ВК 8	Дисципліна на вибір 4	3	залік
ВК 9	Дисципліна на вибір 5	6	залік
ВК 10	Дисципліна на вибір 6	3	залік
ВК 11	Дисципліна на вибір 7	3	іспит
ВК 12	Дисципліна на вибір 8	6	залік
ВК 13	Дисципліна на вибір 9	3	залік
ВК 14	Дисципліна на вибір 10	3	залік

ВК 15	Дисципліна на вибір 11	6	залік
<i>Факультативні дисципліни</i>			
	Фізичне виховання		
	Іноземна мова за фахом		
Загальний обсяг вибірових компонентів (дисциплін)		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* Базова загальновійськова підготовка проводиться обов'язково з громадянами України чоловічої статі (жіночої статі - добровільно), які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти.

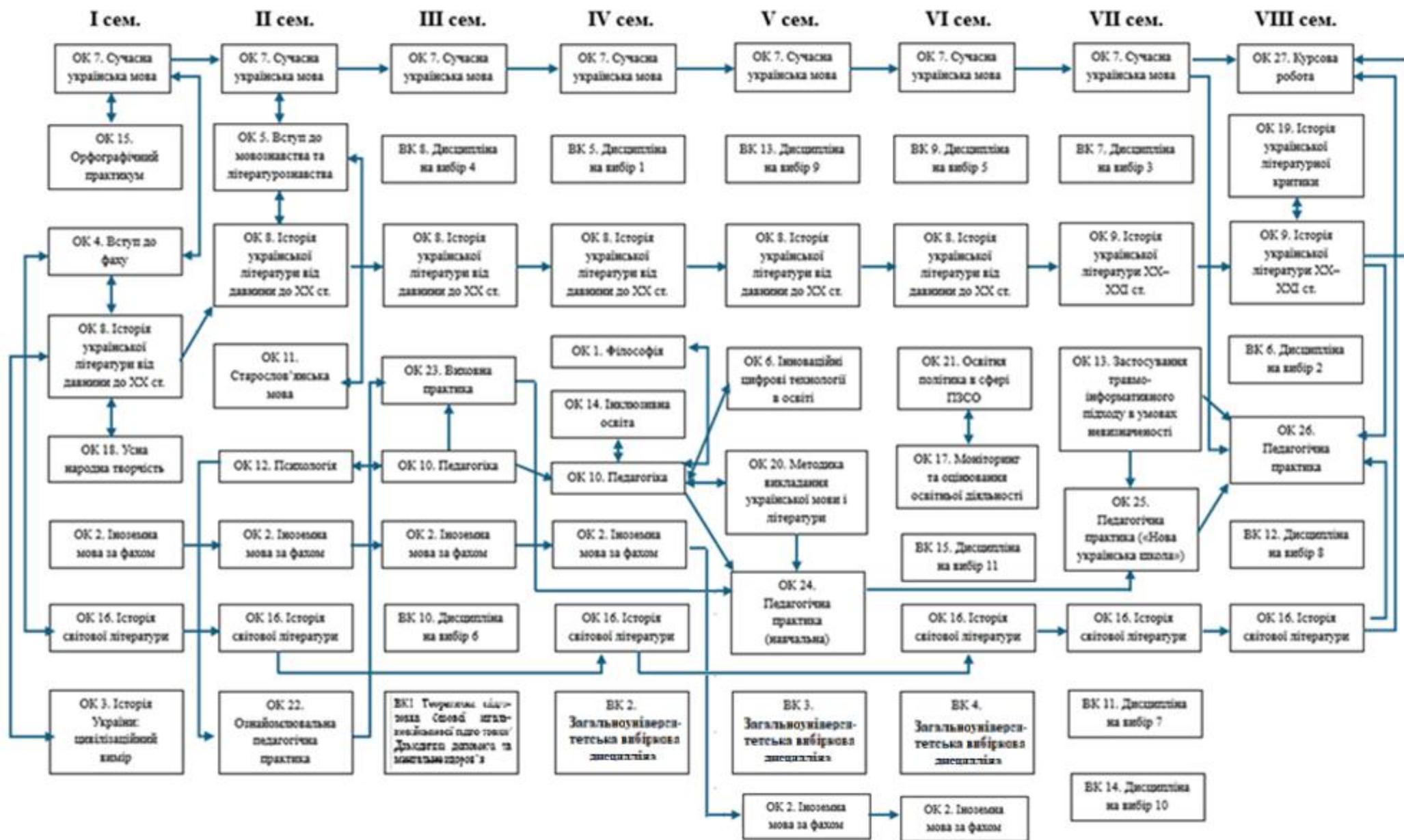
2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Дана ОПП передбачає наступні види дисциплін: обов'язкові та дисципліни за вибором студента, а також такі цикли підготовки:

- загальної підготовки;
- професійної підготовки.

1 семестр (кількість кредитів)	2 семестр (кількість кредитів)	3 семестр (кількість кредитів)	4 семестр (кількість кредитів)	5 семестр (кількість кредитів)	6 семестр (кількість кредитів)	7 семестр (кількість кредитів)	8 семестр (кількість кредитів)
ОК 2 (3)	ОК 2 (2)	ОК 2 (2)	ОК 2 (2)	ОК 2 (1,5)	ОК 2 (1,5)	ОК 13 (3)	ОК 9 (3)
ОК 3 (3)	ОК 5 (6)	ОК 10 (3)	ОК 10 (3)	ОК 6 (3)	ОК 21 (3)	ОК 25 (6)	ОК 16 (3)
ОК 4 (3)	ОК 11 (3)	ОК 7 (5)	ОК 1 (3)	ОК 20 (6)	ОК 17 (3)	ОК 7 (3)	ОК 19 (3)
ОК 7 (4)	ОК 7 (4)	ОК 8 (5)	ОК 7 (4)	ОК 24 (5)	ОК 16 (3)	ОК 9 (3)	ОК 26 (9)
ОК 8 (3)	ОК 8 (5)	ОК 23 (5)	ОК 8 (4)	ОК 7 (4)	ОК 7 (3)	ОК 16 (3)	ОК 27 (3)
ОК 15 (3)	ОК 12 (4)	ВК 1 (3)	ОК 14 (3)	ОК 8 (3)	ОК 8 (3)	ВК 7 (3)	ВК 6 (6)
ОК 16 (4)	ОК 16 (3)	ВК 8 (3)	ОК 16 (3)	ВК 3 (3)	ВК 4 (3)	ВК 11 (3)	ВК 12 (6)
ОК 18 (5)	ОК 22 (5)	ВК 10 (3)	ВК 2 (3)	ВК 13 (3)	ВК 9 (6)	ВК 14 (3)	
			ВК 5 (6)		ВК 15 (6)		
Всього кредитів: 28	Всього кредитів: 32	Всього кредитів: 29	Всього кредитів: 31	Всього кредитів: 28,5	Всього кредитів: 31,5	Всього кредитів: 27	Всього кредитів: 33

§2. Структурно-логічна схема ОПШ

В таблицях 5 та 6 представлений розподіл змісту ОПП з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС за обов'язковими дисциплінами та дисциплінами вибору студентів.

Таблиця 5. Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час за обов'язковими навчальними дисциплінами

Назва циклу та його шифр		Академічні години / кредити ECTS
Обов'язкові дисципліни	Загальної підготовки ОЗП (01)	450 / 15
	Професійної підготовки ОФП (02)	4950 / 165
Загальна кількість за циклами:		5400 / 180

Таблиця 6

Розподіл змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час дисциплін за вибором

Назва циклу та його шифр		Академічні години / кредити ECTS
Вибіркові дисципліни	Загальноуніверситетські ВЗП (01)	360 / 12
	Фахові (спеціальні, предметні) ВФП (02)	1440 / 48
Загальна кількість за циклами:		1800 / 60

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література, світова література)» спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі:

- комбінованого атестаційного іспиту із сучасної української мови та історії української літератури;
- атестаційного іспиту з історії світової літератури;
- кваліфікаційного іспиту на здобуття професійної кваліфікації "Вчитель-бакалавр української мови і літератури та зарубіжної літератури (спеціальність А 4.01 Середня освіта (українська мова і література))".

Атестація здійснюється відкрито й публічно Екзаменаційною Комісією, затвердженою наказом ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Атестація здобувачів освіти за освітньою програмою «Середня освіта (Українська мова і література, світова література)» завершується видачею документа встановленого зразка про присудженням їм ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: «Бакалавр

освіти, Середня освіта (Українська мова і література), Середня освіта (Українська мова і література, світова література)» та професійної кваліфікації: «Вчитель-бакалавр за спеціальністю А4 Середня освіта, предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література), освітня програма – Середня освіта (Українська мова і література та світова література)», 6 рівень НРК.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	О К 1	О К 2	О К 3	О К 4	О К 5	О К 6	О К 7	О К 8	О К 9	О К 10	О К 11	О К 12	О К 13	О К 14	О К 15	О К 16	О К 17	О К 18	О К 19	О К 20	О К 21	О К 22	О К 23	О К 24	О К 25	О К 26	О К 27
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 13		+		+	+	+	+	+							+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	О К 1	О К 2	О К 3	О К 4	О К 5	О К 6	О К 7	О К 8	О К 9	О К 10	О К 11	О К 12	О К 13	О К 14	О К 15	О К 16	О К 17	О К 18	О К 19	О К 20	О К 21	О К 22	О К 23	О К 24	О К 25	О К 26	О К 27	
ПРН 1		+		+	+		+			+					+					+				+	+	+	+	
ПРН 2				+	+	+	+	+	+				+	+				+	+									
ПРН 3		+		+			+										+											
ПРН 4				+							+		+	+	+			+				+	+	+	+	+	+	+
ПРН 5		+									+		+	+	+							+	+	+	+	+	+	+
ПРН 6		+		+							+		+	+	+			+				+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7		+					+				+		+	+	+			+				+	+	+	+	+	+	+
ПРН 8		+									+		+	+	+							+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9		+			+	+		+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10		+			+	+		+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 13					+	+		+	+								+	+	+	+	+							+
ПРН 14			+		+	+		+				+				+								+	+	+	+	+
ПРН 15					+	+		+								+					+		+	+	+	+	+	+
ПРН 16			+		+	+		+	+	+		+					+		+	+	+							+
ПРН 17		+			+	+		+	+	+							+		+	+								+
ПРН 18		+	+		+	+		+	+	+	+									+		+	+	+	+	+	+	+